

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/47/2025
Identifikačné číslo spisu:	7125210115
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7125210115.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v spore žalobcu Albatros Aviation Services s.r.o., so sídlom Rampová 3142/7, Košice, IČO: 36 580 830, zastúpeného JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA - ADVOKÁT s. r. o., so sídlom Masarykova 2, Košice, IČO: 36 861 324, proti žalovanému Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky, so sídlom Stromová 1, Bratislava, IČO: 00 164 381, o náhradu škody a ušlého zisku 587 200 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 85Cb/130/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Mestským súdom Košice, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore je Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice dňa 12.11.2025 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že ide o obchodnoprávny spor, na prejednanie ktorého je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa ustanovenia § 22 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej tiež „CSP“). Mestský súd Košice uviedol, že žalovaný mal v čase začatia konania evidované sídlo na adrese v obvode Krajského súdu v Bratislave, pričom v zmysle § 22 písm. a) CSP je na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Bratislave kauzálny príslušným súdom Mestský súd Bratislava III.

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že Mestský súd Košice postúpil vec Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu jeho miestnej príslušnosti. Keďže si však žalobca zvolil osobitne miestne príslušný súd v zmysle § 19 písm. b) CSP, tento súd sa stáva príslušným na konanie a rozhodnutie v danej veci, nakoľko v jeho obvode došlo k udalosti, ktorá spôsobila škodu.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Mestský súd Bratislava III predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o (kauzálny) príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Košice a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Mestským súdom Košice, nie je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

6. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), podnikateľom podľa tohto zákona je a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

11. Podľa ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

12. Podľa ustanovenia § 261 ods. 3 ObZ, na účely odseku 2 subjektom verejného práva je a) štátny orgán, b) obec, c) vyšší územný celok, d) právnická osoba, ktorá spĺňa požiadavky podľa odseku 4, e) združenie právnických osôb, ktorého členom je aspoň jeden zo subjektov verejného práva uvedených v písmenách a) až d).

13. Predmetom konania je žalobou uplatnený nárok na náhradu škody a ušlého zisku a nárok na splnenie zmluvnej povinnosti. Žalobou uplatnené nároky sú priamo súvisiace s právami a povinnosťami založenými prostredníctvom zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorá bola uzatvorená medzi stranami sporu za účelom realizácie projektu s názvom „Stanovenie efektívnych, individuálnych programov výcviku pilotov/posádok lietadiel v oblasti stresových - záťažových situácií s

využitím simulačných prostriedkov virtuálnej reality za účelom zvýšenia bezpečnosti letovej prevádzky.“ Z predmetnej zmluvy vyplýva, že projekt bude realizovaný v súčinnosti so zmluvným partnerom, ktorým je Technická univerzita v Košiciach (jeden zo spoločníkov žalobcu), pričom špecifickým cieľom projektu je zvýšenie súkromných investícií prostredníctvom spolupráce výskumných inštitúcií a podnikateľskej sféry. Projekt je spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja. Zmluva bola uzatvorená na základe vydaného rozhodnutia o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci podpory investovania podnikov do výskumu a vytvárania prepojení medzi podnikmi, centrami výskumu a vysokoškolským vzdelávacím prostredím.

14. Na základe vyššie uvedeného je dôvodné predpokladať, že záväzkový vzťah medzi stranami sporu sa týka zabezpečovania verejných potrieb, akými sú modernizácia vzdelávacieho procesu na Technickej univerzite v Košiciach a regionálny rozvoj v danej oblasti so zameraním na prepájanie podnikateľskej sféry s činnosťou výskumných a vzdelávacích inštitúcií. Z výpisu z obchodného registra je zrejmé, že žalobca má ako predmet podnikania zapísaný aj prenájom leteckého simulátora, maloobchod s leteckým simulátorom, výskum a vývoj v oblasti prírodných a technických vied a vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti, teda záväzkový vzťah sa týka podnikateľskej činnosti žalobcu. Podľa § 261 ods. 2 ObZ je pre určenie, či sa daný záväzkový vzťah má charakterizovať ako obchodnoprávny, nevyhnutné posúdiť splnenie požiadavky kladenej na povahu a na subjekty daného záväzku k momentu jeho vzniku. Požiadavka povahy záväzku podľa § 261 ods. 2 ObZ je splnená, nakoľko sa týka zabezpečovania verejných potrieb na jednej strane a podnikateľskej činnosti žalobcu na strane druhej. Požiadavka kladená na subjekty záväzkového vzťahu je tiež splnená, keďže žalobca, ako obchodná spoločnosť zapísaná v obchodnom registri, spĺňa definíciu podnikateľa v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) ObZ a žalovaný sa vyznačuje postavením subjektu verejného práva, keďže Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy, teda ide o štátny orgán (§ 261 ods. 3 ObZ). Najvyšší súd preto dospel k záveru, že ide o záväzkový vzťah spravujúci sa režimom Obchodného zákonníka, a teda aktuálne posudzovaný charakter sporu sa javí ako obchodnoprávny.

15. Odhliadnuc od vyššie konštatovaného obchodnoprávneho charakteru sporu, najvyšší súd aj vo všeobecnosti uvádza, že konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania a takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania. Civilný sporový poriadok upravuje a rozlišuje vecnú príslušnosť (ust. § 12 CSP) miestnu príslušnosť (ust. § 13 až 21 CSP), funkčnú príslušnosť (ust. § 34 až § 35 CSP) a kauzálnu príslušnosť (ust. § 22 až § 33 CSP). Vecná príslušnosť určuje, ktorý súd je príslušný na konanie v prvej inštancii. V zásade platí, že na konanie v prvej inštancii sú príslušné okresné, resp. mestské sudy. Miestna príslušnosť určuje, ktorý z vecne príslušných súdov je príslušný na rozhodnutie v konkrétnej veci, a to na základe zákonom ustanovených kritérií. Civilný sporový poriadok v rámci zákonných ustanovení upravuje všeobecnú miestnu príslušnosť a osobitnú miestnu príslušnosť, ktorá je buď daná na výber alebo výlučnú miestnu príslušnosť. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5Ndob/2/2019, zo dňa 29.01.2019 uviedol, že „osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ust. § 22 až 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti.“ Následne Najvyšší súd SR tento názor doplnil v uznesení sp. zn. 2Ndob/23/2023 zo dňa 28.09.2023 pričom uviedol, že „kauzálna príslušnosť má tak povahu prioritnej voči všetkým do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti“. Obdobne vo veci sp. zn. 5Ndc/15/2021 vyslovil, že: „Pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálny príslušný v danej veci. Keďže CSP nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálny príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálny príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v takomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálny príslušný, prípadne do ktorého obvodu kauzálny príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá. Nakoľko podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma kauzálnu

príslušnosť počas celého konania, nie je opodstatnená argumentácia predkladajúceho súdu, že miestnu príslušnosť v spore nikto nenamietal.“ (viď tiež sp. zn. 5Ndob/24/2024). Tu treba len dodať, že podľa platného znenia § 40 CSP veta za bodkočiarkou CSP, kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

16. Keďže v danom prípade bolo najvyšším súdom zistené, že z určujúceho hľadiska predmetu sporu (kauzy) ide o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Mestského súdu Košice, ktorým postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III, bol správny. Vzhľadom na to, že ide o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne aplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie a rozhodnutie sporu kauzálnu príslušný Mestský súd Bratislava III.

17. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Mestským súdom Košice nie je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

18. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.